

Rezultati dodatnih zaštitnih arheoloških istraživanja prapovijesnoga nalazišta AN 7A Jagodnjak - Napuštene njive (Baranja)

Dizdar, Marko; Ložnjak Dizdar, Daria

Source / Izvornik: **Annales Instituti Archaeologici, 2019, XV, 41 - 45**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:291:589567>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported/Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-20**

INSTITUT ZA
ARHEOLOGIJU

Repository / Repozitorij:

[RIARH - Repository of the Institute of archaeology](#)

Annales

Instituti

Archaeologici

XV - 2019

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
http://www.iarh.hr

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršna urednica/Desk editor

Katarina Botić

Tehnička urednica/Technical editor

Katarina Botić

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Ana Konestra, Hrvoje Kalafatić, Daria Ložnjak Dizdar, Saša Kovačević, Bartul Šiljeg, Siniša Krznar;
Mario Gavranović (Austrija), Boštjan Laharnar, Alenka Tomaž (Slovenija)

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti,
Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Lektura/Language editor

Renata Draženović i Marko Dizdar (hrvatski jezik/Croatian)

Prijevod na engleski/English translation

Marko Maras i autori / Marko Maras and authors

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Katarina Botić

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambreč

©Institute of archaeology, Zagreb 2019.

Annales Instituti Archaeologici uključeni su u indeks/
Annales Instituti Archaeologici are included in the index:
Clarivate Analytics services - Emerging Sources Citation Index
SciVerse Scopus – Elsevier, Amsterdam

Ovaj rad licenciran je pod Creative Commons Attribution By 4.0 međunarodnom licencom /
This work is licenced under a Creative Commons Attribution By 4.0 International Licence

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

9 Marko Dizdar

Rezultati istraživanja u Lovasu (zapadni Srijem) – Otkriće rano-latenskoga biritualnog groblja

19 Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Sotin Srednje polje – Arheološka istraživanja višeslojnoga nalazišta u Podunavlju 2018.

25 Katarina Botić

Bršadin – Pašnjak pod selom, rezultati arheoloških istraživanja 2018. godine

37 Ivana Ožanić Roguljić
Pia Šmalcelj Novaković
Anita Rapan Papeša
Angelina Raičković Savić
Valentina Mantovani
Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg

Aktivnosti i rezultati uspostavnog istraživačkog projekta Život na rimskoj cesti (LRR) (HRZZ, UIP-05-2017-9768) u 2018. godini

41 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Rezultati dodatnih zaštitnih arheoloških istraživanja prapovijesnoga nalazišta AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive (Baranja)

47 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta AN 3 Petrijevcu – Španice

53 Marko Dizdar

Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta AN 5 Petrijevcu – Karaševo 1

57 Daria Ložnjak Dizdar

Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta AN 6 Petrijevcu – Karaševo 2

61 Marko Dizdar

Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2018. godini

CONTENTS

Archaeological Excavations

9 Marko Dizdar

Research results for Lovas (Western Sirmia) – Discovery of an Early La Tène biritual cemetery

19 Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Sotin Srednje polje – Archaeological excavation of multilayer site in Danube Basin in 2018

25 Katarina Botić

Bršadin – Pašnjak pod selom, results of the archaeological excavations in 2018

37 Ivana Ožanić Roguljić
Pia Šmalcelj Novaković
Anita Rapan Papeša
Angelina Raičković Savić
Valentina Mantovani
Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg

Activities and results of the installation research project Life on the Roman Road (LRR) (HRZZ, UIP-05-2017-9768) in 2018

41 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Results of additional rescue archaeological excavation of the prehistoric site AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive (Baranja)

47 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Results of the Rescue Archaeological Excavations of the AN 3 Petrijevcu – Španice site

53 Marko Dizdar

Results of the Rescue Archaeological Excavations of the AN 5 Petrijevcu – Karaševo 1 site

57 Daria Ložnjak Dizdar

Results of the Rescue Archaeological Excavations of the AN 6 Petrijevcu – Karaševo 2 site

61 Marko Dizdar

Research results of the La Tène culture cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2018

67   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marija Mihaljević

Dolina Babine Grede – istraživanje kasnobrončanodobnoga naselja u Posavini 2018. godine

67   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marija Mihaljević

Dolina Babine Grede – Research of the Late Bronze Age settlement in Sava Valley 2018

75   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

O arheološkim istraživanjima crkve sv. Luke Evangeliste u Novskoj 2018. godine

75   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

Archaeological excavations in the church of St Luke the Evangelist in Novska in 2018

101   **Juraj Belaj**

Arheološka istraživanja lokaliteta Pakrac – Stari Grad 2018. godine

101   **Juraj Belaj**

Archaeological research of the site Pakrac – Stari Grad in 2018

107   **Tatjana Tkalcic**

Arheološka istraživanja na lokalitetu Veliki Zdenci – Crni Lug 2018. godine

107   **Tatjana Tkalcic**

Archaeological research on the site of Veliki Zdenci – Crni Lug in 2018

117   **Branko Mušič**
Igor Medarić
Ivan Valent
Tajana Sekelj Ivančan

Geofizička istraživanja srednjovjekovnoga lokaliteta Kalinovac – Hrastova greda 1

117   **Branko Mušič**
Igor Medarić
Ivan Valent
Tajana Sekelj Ivančan

Geophysical research of the medieval site of Kalinovac – Hrastova greda 1

123   **Siniša Krznar**
Branko Mušič
Igor Medarić
Barbara Horn

Geofizička istraživanja lokaliteta Hlebine – Svetinjski breg 2018. godine

123   **Siniša Krznar**
Branko Mušič
Igor Medarić
Barbara Horn

Geophysical research on the site of Hlebine – Svetinjski breg in 2018

129   **Tajana Sekelj Ivančan**

Arheološka istraživanja lokaliteta Hlebine – Dedanovice

129   **Tajana Sekelj Ivančan**

Archaeological excavations of Hlebine – Dedanovice site

137   **Saša Kovačević**

Gomila u Jalžabetu – hitna zaštitna istraživanja tijekom 2017. i 2018. u okviru podteme A4: Ritual unutar „Strategije znanstvene djelatnosti Instituta za arheologiju 2014.–2019.“

137   **Saša Kovačević**

Gomila in Jalžabet – emergency rescue excavations in 2017 and 2018 within the A4: Ritual subtopic of the “Strategy for the Scientific Research Activities of the Institute of Archaeology 2014–2019”

145   **Tatjana Tkalcic**

Nastavak arheoloških istraživanja cisterne i konzervatorskih radova unutrašnjosti kule burga Vrbovca u Klenovcu Humskom 2018. godine

145   **Tatjana Tkalcic**

Continuation of archaeological research of the cistern and conservation works at the interior area of the keep of the Vrbovec Castle in Klenovec Humski in 2018

153   **Tatjana Tkalcic**

Arheološka istraživanja na srednjovjekovnome arheološkom kompleksu Osijek Vojakovački – Mihalj u 2018. godini

153   **Tatjana Tkalcic**

Archaeological research at Osijek Vojakovački – Mihalj medieval site in 2018

167   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić

Kalnik – Igrišće – rezultati arheoloških iskopavanja u 2017. i 2018. godini

167   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić

Kalnik – Igrišće – results of archaeological excavations in 2017 and 2018

173   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

Arheološka istraživanja crkve Sv. Martina u Prozorju 2018. godine

173   **Juraj Belaj**
Sebastijan Stingl

Archaeological research of the church of St Martin in Prozorje in 2018

179   **Ana Konestra**
Enrico Cirelli
Gaetano Benčić
Bartul Šiljeg

Istraživanja na Stanciji Blek (Tar – Vabriga/Torre – Abrega): nove spoznaje o srednjovjekovnoj fazi lokaliteta

179   **Ana Konestra**
Enrico Cirelli
Gaetano Benčić
Bartul Šiljeg

Research at Stancija Blek (Tar – Vabriga/Torre – Abrega): new insights in the Medieval phase of the site

187   **Ana Konestra**
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Kamil Rabięga
Rafał Solecky
Bartosz Nowacki

Istraživanja projekta „Arheološka topografija otoka Raba“ u 2019. godini na području Lopara: nova saznanja o prapovijesnim i kasnoantičkim lokalitetima

187   **Ana Konestra**
Fabian Welc
Anita Dugonjić
Paula Androić Gračanin
Kamil Rabięga
Rafał Solecky
Bartosz Nowacki

Research within the “Archaeological topography of the Island of Rab” project at Lopar in 2019: new data on Prehistoric and late Antique sites

195   **Goranka Lipovac Vrklijan**
Ana Konestra
Fabian Welc
Mato Ilkić
Mate Parica

Multidisciplinarni terenski radovi projekta RED u 2018. godini: istraživanja u uvali Plemići (Ražanac)

195   **Goranka Lipovac Vrklijan**
Ana Konestra
Fabian Welc
Mato Ilkić
Mate Parica

Multidisciplinary fieldwork within project RED in 2018: research at Plemići bay (Ražanac)

201   **Kristina Jelinčić Vučković**
Emmanuel Botte

Arheološko istraživanje na lokalitetu Novo Selo Bunje na otoku Braču, 2018. godina

201   **Kristina Jelinčić Vučković**
Emmanuel Botte

Archaeological excavation on the Novo Selo Bunje site on the island of Brač, 2018

217   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Eduard Visković

Arheološka istraživanja rimske vile u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar), lipanj 2018. godine

217   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Eduard Visković

Archaeological research of a Roman villa in Soline Bay on the island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) in June 2018

Terenski pregled

225 Andreja Kudelić
Filomena Sirovica

Sustavni terenski pregled nalazišta Kurilovec – Belinščica u Turopolju

Field Survey

225 Andreja Kudelić
Filomena Sirovica

Systematic field survey of the Kurilovec – Belinščica site in Turopolje

Ekperimentalna arheologija

231 Andreja Kudelić

Znanstveno-edukativni i popularni program: Prapovijesno lončarstvo: interdisciplinarnost i eksperiment

Experimental Archaeology

231 Andreja Kudelić

Scientific-educational and popular program: Prehistoric pottery: interdisciplinarity and experiment

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

239-251

Additional scientific activity of the Institute

239-251

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Lovas
2. Sotin – Srednje polje
3. Bršadin – Pašnjak pod selom
4. Josipovac/Čepin
5. Jagodnjak – Napuštene njive
6. Petrijevići – Španice
7. Petrijevići – Karaševo 1
8. Petrijevići – Karaševo 2
9. Zvonimirovo – Veliko polje
10. Dolina – Babine Grede
11. Novska – crkva sv. Luke Evanđeliste
12. Pakrac – Stari grad
13. Veliki Zdenci – Crni Lug
14. Kalinovac – Hrastova greda 1
15. Hlebine – Svetinjski breg
16. Hlebine – Dedanovice
17. Jalžabet – gomila
18. Klenovec Humski – Plemićki grad Vrbovec
19. Osijek Vojakovački – Mihalj
20. Kalnik – Igrišće
21. Prozorje – crkva sv. Martina
22. Kurilovec – Belinščica
23. Tar – Stancija Blek
24. Rab – Lopar
25. Uvala Plemići (Ražanac)
26. Brač – Novo selo Bunje
27. Sveti Klement – Soline

Rezultati dodatnih zaštitnih arheoloških istraživanja prapovijesnoga nalazišta AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive (Baranja)

Results of additional rescue archaeological excavation of the prehistoric site AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive (Baranya)

Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar

Primljeno/Received: 24. 06. 2019.
Prihvaćeno/Accepted: 14. 08. 2019.

U dodatnim zaštitnim arheološkim istraživanjima nalazišta AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive u Baranji, na trasi auto-ceste Osijek – Beli Manastir, otkriven je južni rub srednjobrončanodobnoga naselja koje je istraživano 2015. godine. U južnome dijelu istražene površine dokumentirani su i objekti koji pripadaju naselju lasinjske kulture iz bakrenoga doba. Istraživanja su pokazala kako se naselje iz srednjega brončanog doba rasprostiralo tristotinjak metara prema jugu od središnjega dijela naselja koje je bilo utvrđeno jarkom. Na blagome uzvišenju, koje se nalazi na južnome dijelu nalazišta, pronađeni su ukopi većih jama u čijim su zapunama pronađeni karakteristični keramički ulomci lasinjske kulture.

Ključne riječi: Baranja, zaštitna arheološka istraživanja, naselja, bakreno doba, srednje brončano doba, keramika

The additional rescue archaeological excavations of the site AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive in Baranya, on the route of the Osijek – Beli Manastir highway, uncovered the southern edge of a Middle Bronze Age settlement which was explored in 2015. The south part of the explored area contained structures belonging to the Copper Age Lasinja culture. Research showed that the Middle Bronze Age settlement stretched for three hundred meters to the south of the central part of the settlement fortified by a ditch. The gentle rise in the southern part of the site contained traces of large pits where the fills included characteristic ceramic fragments of the Lasinja culture.

Key words: Baranya, rescue archaeological excavation, settlements, Copper Age, Middle Bronze Age, pottery

Institut za arheologiju proveo je dodatna zaštitna arheološka istraživanja nalazišta AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive (od km 15+300 do km 15+400) na trasi auto-ceste A5 Beli Manastir – Svilaj, dionica Osijek – Beli Manastir (Osječko-baranjska županija).¹ Zaštitnim istraživanjima obuhvaćena je površina od 5.600 m² te predstavlja nastavak istraživanja koja su provedena 2015. godine kada je istražena površina od 44.616 m² (Dizdar et al. 2016).²

1 Istraživanja su provedena od 20. 06. do 24. 07. 2018. godine pod vodstvom dr. sc. M. Dizdara, a financirana su od strane naručitelja, Hrvatskih autocesta. U istraživanjima je, uz voditelja, sudjelovala dr. sc. D. Ložnjak Dizdar iz Instituta za arheologiju.

2 Nalazište je otkriveno u terenskome pregledu 2008. godine jugoistočno od Jagodnjaka, odnosno sjeveroistočno od Novoga Čemincea, a potvrđeno je u probnim iskopavanjima provedenim 2013. godine.

Tijekom zaštitnih istraživanja provedenih 2015. godine zabilježeno je postojanje prapovijesnoga nalazišta smještenog jugoistočno od Jagodnjaka, odnosno sjeveroistočno od Novoga Čemincea. Nalazište je položeno na uzvišenju koje se spušta prema sjeveru i zapadu, pri čemu se u zapadnome podnožju nalazi paleovodotok Selska bara. Rezultati zaštitnih istraživanja provedenih 2015. godine (Dizdar et al. 2016) pokazali su kako se nalazište rasprostire izvan istražene zone dalje prema jugu gdje se nalazi blago uzvišenje (sl. 1) na čijoj su površini također zabilježeni keramički ulomci, zbog čega je bilo potrebno provesti dodatna zaštitna arheološka istraživanja.

Zaštitna istraživanja započela su strojnim iskopom sloja sivosmedega humusa (SJ 01) debljine 0,40 m ispod kojega je izdvojen sloj smeđe do tamnosmede ilovače (SJ

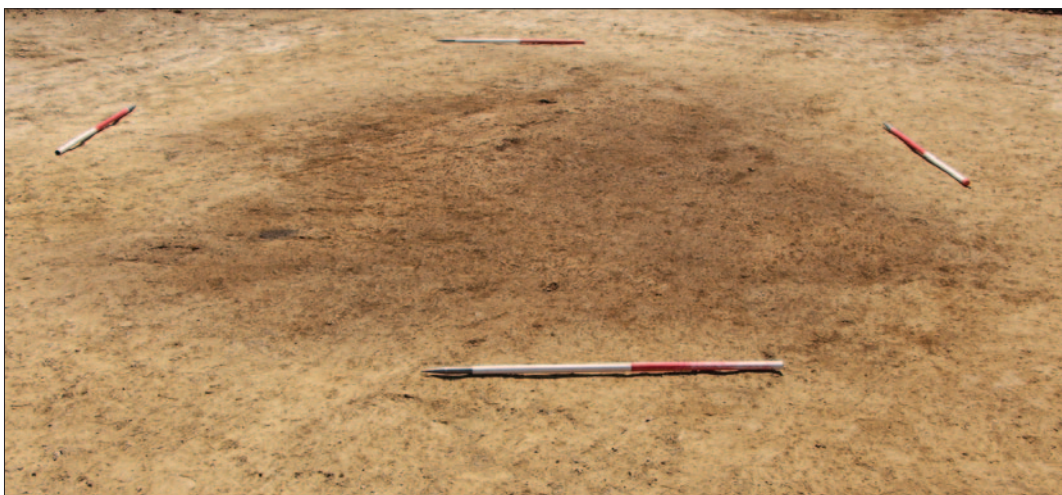
Sl. 1 AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive prije početka istraživanja, južni dio nalazišta (snimio: M. Dizdar)

Fig. 1 AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive before beginning of the archaeological excavation, southern part of the site (photo: M. Dizdar)

02) te potom sloj svjetlosmeđe ilovače (SJ 03). Na južnome dijelu nalazišta, na vrhu uzvišenja, sloj svjetlosmeđe ilovače (SJ 03) pojavljivao se odmah ispod sloja humusa (SJ 01). Na mjestima izrazito niskih dijelova na sjevernome dijelu istražene površine, ilovača je bila tamnosivo-smeđe boje (SJ 04).

Na sjevernome dijelu nalazišta, istraživana 2018. godine, pronađeno je nekoliko prapovijesnih jama te ukopa rupa za stupove. Radi se o rubnome, južnom dijelu već istraženoga srednjobrončanodobnog naselja (Dizdar et al. 2016). Izdvajaju se ukopi ovalnih jama zapunjenih sa sivom zapunom i ugljenom. U prethodno provedenim zaštitnim istraživanjima također su zabilježeni brojni ukopi jama različitih oblika, najčešće ovalnog ili pravokutnog, dok se u manjem broju pojavljuju i ukopi velikih te dubokih višedijelnih jama. Pojedine jame imaju pravilan pravokutan obris i zaobljene uglove. U zaštitnim istraživanjima provedenim 2018. godine definiran je južni rub velikoga srednjobrončanodobnog naselja čiji je središnji dio bio okružen s jarkom širine 1,5 – 2,5 m i dubine do 1,6 m. S obzirom na oblikovne i dekorativne karakteristike keramičkih posuda, izdvojene su dvije osnovne skupine keramičkih nalaza: keramika Szeremle tipa koja pripada skupinama inkrustirane keramike, odnosno završetku spomenutoga načina ukrašavanja keramičkih

posuda; druga skupina nalaza pripada keramici Belegiš I grupe za koju su karakteristične crnopolirane keramičke posude, posebno amforice i lonci s cilindričnim vratom (Dizdar et al. 2016). Obje spomenute grupe obilježile su početak srednjega brončanog doba (Br B) u srednjem Podunavlju, s tim da se grupa Szeremle rasprostirala u Baranji i sjeveroistočnoj Slavoniji (Majnarić-Pandžić 1984; Šimić 1983; 1984; 2000; 2001a), dok je Belegiš I grupa karakteristična za područje Srijema, južne Bačke i sjeverne Srbije (Majnarić-Pandžić 1984). Na prostoru istočne Slavonije zabilježena su naselja na kojima su pronađeni keramički nalazi obje grupe kao npr. Dalj-Livadice (Šimić 1987; 1993) i Aljmaš (Šimić 2001b: 74). Za Baranju se pretpostavlja dominacija Szeremle grupe s mogućim pojedinačnim utjecajima Belegiš I grupe, no istraženo naselje kod Jagodnjaka pokazuje snažniji utjecaj Belegiš I grupe i na prostoru Baranje. Pojedinačni nalazi Belegiš I keramike, posebno prepoznatljivih amforica, zabilježeni su i na nekim sjevernije položenim nalazištima u jugoistočnom dijelu Transdanubije (Honti 1994; Reich 2006), što svjedoči o intenzivnim kontaktima s prostorom istočnoga dijela međurječja Save, Drave i Dunava. Spomenutu dataciju naselja u srednje brončano doba potvrđuju i nalazi brončanih predmeta (Dizdar et al. 2016).

Sl. 2 Zapuna jame SJ 3190 (snimio: M. Dizdar)

Fig. 2 Pit filling SU 3190 (photo: M. Dizdar)

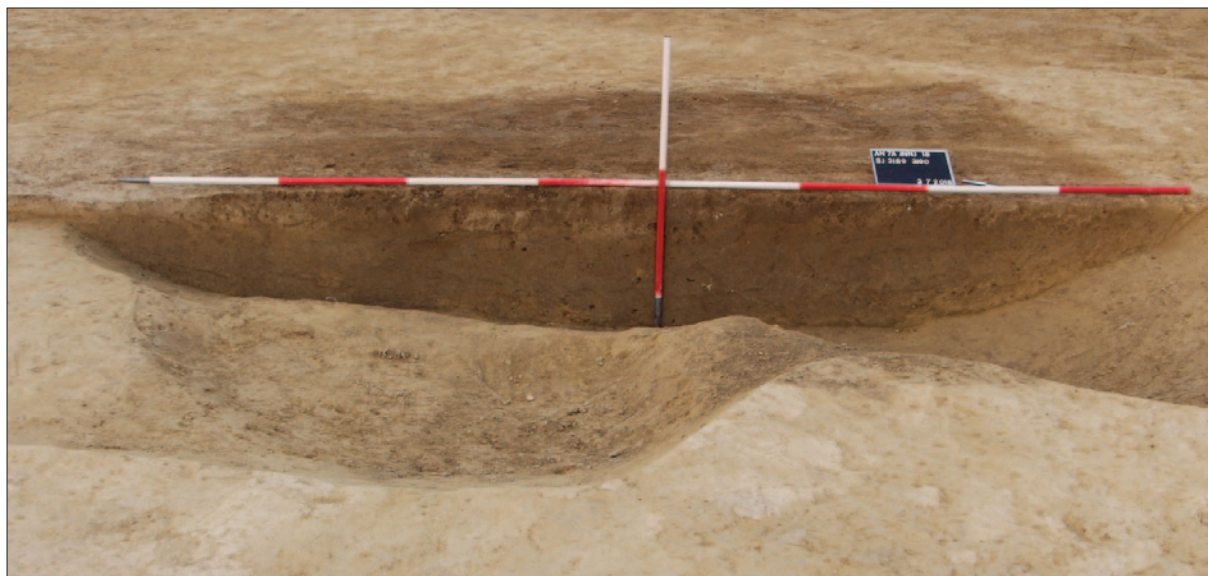
Na južnome dijelu nalazišta tijekom istraživanja provedenih 2018. godine izdvojene su zapune prapovijesnih objekata (sl. 2) – jama, kanala i rupa za stupove koji također pripadaju infrastrukturi prapovijesnoga naselja. Pronađeni su ukopi jama različitih oblika, pri čemu se izdvajaju ukopi velikih te dubokih višedijelnih jama (sl. 3; 5). Spomenute su jame imale dublje ukopane središnje prostore sa zaravnjenim dnom (sl. 4; 6), dok su se plitko ukopani dijelovi nalazili uz rubove objekata. Na dnu je izdvojeno nekoliko rupa za stupove koji su vjerojatno nosili nadzemnu konstrukciju.

U zapunama jama najbrojniji su keramički nalazi, dok se životinjske kosti pojavljuju u manjem broju, na što je vjerojatno utjecala kiselost tla. Nalazi kućnoga lijepa s ostacima otisaka pruća ukazuju na izgled nadzemnih konstrukcija. U vremenskome definiranju naselja od najveće su važnosti nalazi ulomaka keramičkih posuda. S obzirom na oblikovne i dekorativne karakteristike, mogu se izdvojiti dvije osnovne skupine keramičkih posuda: grubo posuđe izrađeno od gline s dosta primjesa kvarca te tzv. fina keramika izrađena od dobro pročišćene gline. Gruba je keramika (zdjele, zdjele na nozi) najčešće ukrašena s većim bradavičastim izbočenjima usmjerenim prema dolje, dok je tzv. fina keramika (vrčevi) ukrašena s urezanim linijama i ubodima koji su raspoređeni u složene ornamentalne kompozicije.

Objekti spomenute keramičke grupe nalaza karakteristične su za eneolitičku lasinjsku kulturu. Na

prostoru Baranje naselje lasinjske kulture otkriveno je u zaštitnim istraživanjima nalazišta AN 2A Beli Manastir – Širine koje se također nalazi na trasi auto-ceste Osijek – Beli Manastir (Ložnjak Dizdar et al. 2015.). Još su neka nalazišta lasinjske kulture u Baranji zabilježena u terenskim pregledima (Bojčić et al. 2010: 83, tab. 1), što pokazuje kako se u južnome dijelu Baranje može očekivati veća prisutnost lasinjske kulture. Svakako je potrebno istaknuti kako je nekoliko stotina metara južnije na trasi buduće auto-ceste, na nalazištu AN 7B Čeminac – Vakanjac, istražen dio naselja Retz-Gajari kulture (Kalafatić, Hulina 2016).

Dodatna zaštitna istraživanja nalazišta AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive s pronađenim ostacima prapovijesnih naselja iznova su ukazala na izniman položaj južnoga dijela Baranje u komunikacijskoj mreži širega prostora Karpatske kotline kako na početku srednjega brončanog doba, tako i tijekom bakrenoga doba. Otkriveno utvrđeno naselje s početka srednjega brončanog doba svrstava se u red jednoga od najistaknutijih istraženih naselja toga vremena, posebno zbog pronalaska keramičkih nalaza koji se mogu pripisati dvama različitim, no istovremenim keramičkim stilovima – Szeremle i Belegiš I. Ostaci lasinjskoga naselja na južnome dijelu nalazišta svjedoče o ranijem naseljavanju ovoga istaknutoga položaja koji se smjestio na prirodnoj komunikaciji koja je povezivala Transdanubiju s istočnom Slavonijom.

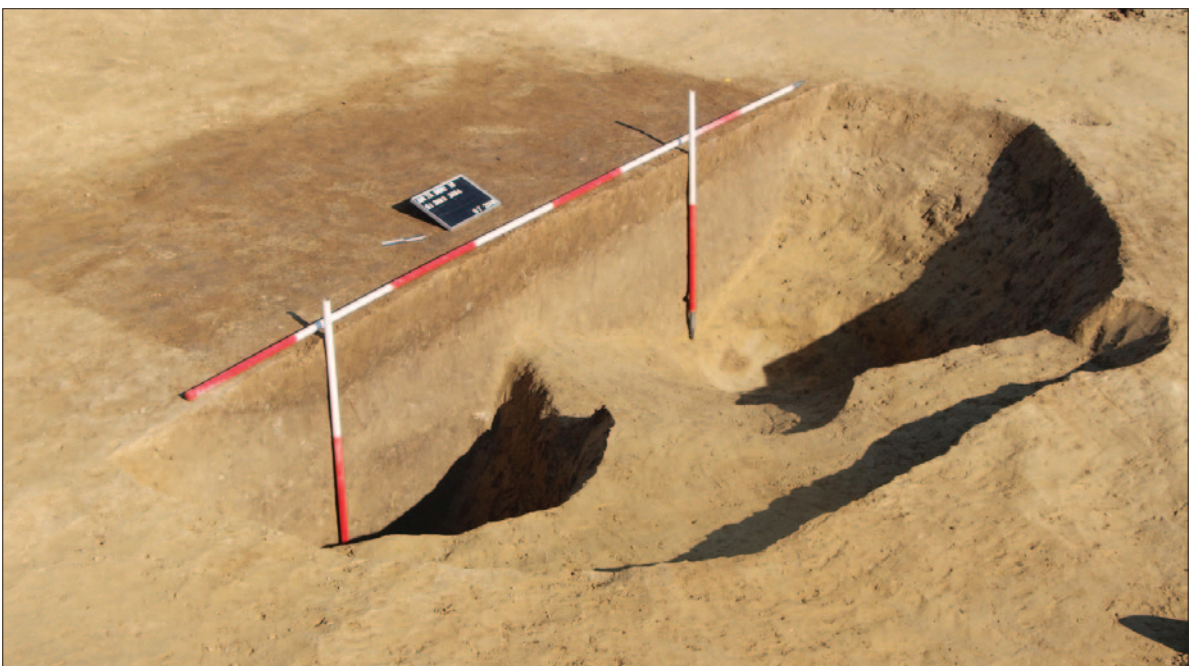
Sl. 3 Presjek jame 3190 (snimio: M. Dizdar)

Fig. 3 Cross-section of the pit SU 3190 (photo: M. Dizdar)

Sl. 4 Ukop jame SJ 3190 (snimio: M. Dizdar)

Fig. 4 Pit SU 3190 (photo: M. Dizdar)

Sl. 5 Presjek jame SJ 3194 (snimio: M. Dizdar)

Fig. 5 Cross-section of the pit SU 3194 (photo: M. Dizdar)

Sl. 6 Ukop jame SJ 3194 (snimio: M. Dizdar)

Fig. 6 Pit SU 3194 (photo: M. Dizdar)

Literatura

- Bojčić, Z., Dizdar, M., Hršak, T., Vukmanić, I., Dujmić, D., Leleković, T. 2010, Terenski pregled područja između Batine i Suze, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. VI, 80–87.
- Dizdar, M., Ložnjak Dizdar, D., Sečkar, M. 2016, Jagodnjak – Napuštene njive. Zaštitno istraživanje prapovijesnoga i antičkog nalazišta na trasi autoceste Osijek – Beli Manastir, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XII, 24–28.
- Honti, S. 1994, Neue Angaben zur Geschichte der Kultur der transdanubischen inkrustierten Keramik im Komitat Somogy, in: *Die Frage der Bronzezeit*, Archäologische Konferenz des Komitates Zala und Niederösterreichs III, Keszthely, 5.–7.10.1992., Zalai Múzeum 5, 173–188.
- Kalafatić, H., Hulina, M. 2016, Zaštitno arheološko istraživanje lokaliteta AN7B Čeminac – Vakanjac na dionici autoceste A5 Beli Manastir – Osijek 2014. i 2015. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XII, 29–35.
- Ložnjak Dizdar, D., Dizdar, M., Sečkar, M. 2015, Beli Manastir – Širine, zaštitna istraživanja prapovijesnoga i srednjovjekovnog nalazišta AN 2A na dionici autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj 2014. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XI, 23–27.
- Majnarić-Pandžić, N. 1984, Srednje brončano doba u istočnoj Slavoniji, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva*, Vol. 9, 63–90.
- Reich, Ch. 2006, *Das Gräberfeld von Szeremle und die Gruppen mit inkrustierte Keramik entlang mittlerer und unterer Donau*, Berliner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte, Neue Folge Band 13/1–2, Staatliche Museen zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz, Berlin.
- Šimić, J. 1983, Terenska istraživanja arheološkog odjela Muzeja Slavonije tijekom 1982. i 1983. godine, *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, Vol. XV/3, 30–32.
- Šimić, J. 1984, Nalaz južnapanonske inkrustirane keramike iz Kopačeva. Prilog proučavanju srednjeg brončanog doba u Baranji i sjeveroistočnoj Slavoniji, *Anali Zavoda za znanstveni rad u Osijeku*, Vol. 3, 23–42.
- Šimić, J. 1987, Dalj – Livadice, naselje iz brončanog doba, Istraživanje 1979. godine, *Osječki zbornik*, Vol. XVIII–XIX, 7–35.
- Šimić, J. 1993, Kontinuitet nastanjivanja tijekom brončanoga doba u sjeveroistočnoj Slavoniji, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva*, Vol. 16, 127–148.
- Šimić, J. 2000, *Kulturne skupine s inkrustiranom keramikom u brončanom dobu sjeveroistočne Hrvatske*, Biblioteka Slavonije i Baranje knjiga 2, HAZU Zavod za znanstveni i umjetnički rad Osijek – Muzej Slavonije Osijek, Zagreb – Osijek.
- Šimić, J. 2001a, Brončano i starije željezno doba na području grada Osijeka, *Osječki zbornik*, Vol. XXIV–XXV (1996–1999), 23–42.
- Šimić, J. 2001b, Aljmaš – Podunavlje, zaštitno istraživanje višeslojnog prapovijesnoga nalazišta, *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, Vol. XXXIII/3, 70–75.

Summary

The southern edge of the Middle Bronze Age settlement was discovered, while in the southern part of the site the archaeological structures of the Lasinja Culture from the Copper Age were documented during additional rescue archaeological excavations of AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive site in Baranya, on the highway route Osijek – Beli Manastir, (Figs. 2–6). Results of excavation have shown that the settlement from the Middle Bronze Age spreads about three hundred meters to the south from the central part of the settlement that was surrounded by ditch. Larger pits with characteristic ceramic fragments of the Lasinja Culture were found on the gentle elevation, located on the southern part of the site (Fig. 1). The remains of prehistoric settlements from different periods found during rescue excavations at AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive site suggest the extraordinary position of southern part of the Baranya region in the communication network of the wider Carpathian Basin area.

